Nro. 2500.

CURRENDA VIII.

A. D. 1857.

Nro. 2099.

114 Rozporządzenie W. Ministerstwa Sprawiedliwości z d. 8. Czerwca 1857,
z Dziennika Praw Państwa Cz. XXV. Nro. 114. wyd. d. 13. Czer. r. b.
względem postępowania z pisarzami pokątnymi.

„§. 1. Jako pisarz pokątny ma być uważany: a) który, nie będąc uprawnionym prawnikiem, w owych sprawach spornych, w których strony wedle przepisów procedury sądowej prawnika przybrać muszą, występuje w sposób nie dozwolony w imieniu jednej strony lub podania dla niej układa; b) kto, nie będąc od właściwej władzy do tego upoważniony, trudni się w sposób zarobkowy pisaniem dla stron dokumentów prawnych lub podań sądowych w sprawach spornych lub niespornych, choćby wystąpienie przy nich prawnika nie było prawnie przepisanem, albo stawaniem za takowe w sądzie, bez różnicy, czy przy tem pobieranie za to płacy jest udowodnionem lub zamiar zysku chciwy już z ilości ułożonych dokumentów prawnych lub podań, z częstych występowań we własności pełnomocnika, lub z załączenia udanych cessyj lub z innych okoliczności zasadnie mógł być wnioskowany.“

„§. 2. Śledztwo i ukaranie pisarstwa pokątnego, jeżeli z niego nie okazuje się czynność karygodna wedle powszechnej ustawy karnej, przystoi temu sądowi, u którego pisarz pokątny działał bezpośrednio lub pośrednio, lub do którego wniesiony został dokument prawny przez niego ułożony lub podanie. Toż samo dotyczy się Wyższych Sądów krajowych i Najwyższego Trybunału Sądowego względem wypadków u nich zachodzących, o ile te nie osądzą za rzecz stósowniejszą, przydzielić śledztwo i osądzenie sądowi pierwszej instancyi.“

„§. 3. Każdy sąd prowadzić ma śledztwo na mocy swej władzy dyscyplinarnej ku utrzymaniu porządku sądowego z urzędu i po wyśledzeniu przedmiotu wyznaczyć karę pieniężną od 5 do 200 złotych reńskich m. k. lub aresztu od 24 godzin do 6 tygodni uznanemu winnym pisarstwa pokątnego.“

„§. 4. Przeciw roztrzygnieniu wolny jest interesowanemu rekurs do dni 14. rachując od dnia doręczenia, do Sądu Wyższego.

Przeciw rozstrzygnieniom Sądu Wyższego, mocą którego wyrok pierwszej instancyi będzie zatwierdzonym lub na korzyść obwinionego zmienionym, tudzież przeciw rozstrzygnieniom Najwyższego Trybunału Sądowego nie ma już dalszego zażalenia.“

„§. 5. Przeciw adwokatom i notaryuszom, którzy podpisują sądowe podania, ułożone przez pisarzy pokątnych dla osób trzecich, lub w jakibądź inny sposób ułatwiają pisarstwo pokątne, należy postępować na drodze dyscyplinarnej.“

Nr. 2250.

A quibus Praepositis Esiasticis Castrensibus dispensatio a bannis petenda pro militaribus.

Quemadmodum Civitas quoq. dispensationem a bannis vel a quibusdam matrimonii impedimentis sibi reservavit; ita Potestas militaris non minus suo hac in linea fungi jure constituit. Jam Ven. Clerus in Cur. VII. a. c. sub Nr. 1887 Informationem germ. in 5. punctis obtinuit, quam latino breviter in gratiam Illorum, qui linguæ theutonicæ haud capaces sunt, suppletorie donare sermone constituimus, antequam exponamus Constitutionem de dispensatione a bannis per Potestatem militari—ecclesiasticam. Quoad dispensationem a b a n n i s 2. per potestatem pure militarem punctum 2. Instructionis Supremæ C. R. Præfecturæ milit. de 5. Maji a. c. N. 102. Cur. VII. a. c. attribuit hanc facultatem. *a)* Cunctis Legionum ac Cohortum Præfectis (Regiments- u. Bataillons Commendanten) pro militibus suæ jurisdictionis ac prolibus insimul degentibus. *b)* Præfectis (Commendanten) variarum Exercitus Divisionum, quæ proprio gaudent animarum Curatore, pro individuis ad se spectantibus ac prolibus eum parentibus habitantibus. *c)* Præfecturis Provinciæ generalibus (Landes-General-Commanden) atq. in Castris aut extra regna consistentibus Præfecturis militaribus pro individuis jurisdictioni earum subjectis *d)* Supremæ Maritimæ Præfecturæ (Ober-Marine-Commando) pro cunctis ad Classem pertinentibus, et rursus extra residentiam supremæ dictæ Præfecturæ, conceditur eadem facultas, portuum Admiralibus, Præfectis Escadræ, aut Divisionis aut navis bellicæ, si Præfectus gaudet charactere ducis altioris (Stabs- Officiers).

Punctum 3tium potestate dispensandi ab omnibus 3. proclamationibus pro casu, si rationes adsint graves, exornat supra enumeratas Instantias militares, imo proximam Præfecturam militarem (Militär- Commando) si comprobatum mortis periculum timetur; attamen sponsi coram militari animarum Curatore, ac in ejus defectu, si periculum in mora est, coram Parocho civili et in quantum fieri potest, in Auditoris milit. aut casu urgentissimo, alicujus ducis (Officiers) et sub talis absentia, in Officialis Regiminis (Staatsbeamten) assistentia, juramentum deponere tenentur, sibi nullum matrimonio suo impedimentum obversans notum esse.

Punctum 1mum normam statuit, copulationem personarum militarium, sive una alteraq. pars ad militiam vagam deputetur, si una earum Religionem acatholicam profitetur, unice per C a t h o l i c u m animarum Rectorem suscipiendam esse.

Punctum 4tum edicit, p a r o c h u m sponsorum militiæ vagæ adscriptorum p r o p r i u m reputari aut Capellanum aut Superiorem Castrensem, prout spectent ad cohortem, quæ proprijo gaudeat animarum Curatore nec ne.

Punctum 5tum demum concedit, ut ab Apostolico Vicariatu Castrensi præter Superiores Castrenses etiam plures Capellani militares facultate provideantur dispensandi a proclamationibus e x p a r t e E c c l e s i æ.

Huic puncto conformiter, juxta Rescriptum alti Ministerii Cultus ac Studior. de 20. Jun.

857. N. 876. nec non Ejus Intimationem Exc. C. R. Provinc. Præsidii Cracov. de 16. Jul. ι. c. N. 4277 ab Apost. Vicariatu Castrensi ad elargiendam ejusmodi a barnis 2. dispensationem authorisantur:

1. Superiores Castrenses in suo Districtu, excepto Viennensi, ubi Apostolicus Vicarius Castrens. dispensat.

2. Alii Capellani a) in Austria provisorius Capellanus præsidiarius (Garnisons) Salisburgi et Capellanus domus æducationis inferior. Onasi (Enns) b) in Tiroli Capellani Garnisonis Oeniponti (Insbruck) et Kufsteini c) in Stiria Capel. Garn. Græcii. d) in Bohemia Capel. dto Josephopoli et Theresiopoli e) in urbibus confœderatæ Germaniæ munitis Capellanus Garn. Moguntiæ (Mainz) et Capellanus Legionis in Rastad consistentis. f) in Moravia Capel. præsidiar. in Claustro-Hradisch prope Olomucium. g) in Galicia Capel. præsid. nosocomii Cracoviæ ac Czernovitii. h) in Hungaria primus animar. Curator Invalidor. Tyrnaviæ, Capel. militaris equariæ in Mezöhegyes, Capel. garn. in Komorn, Capel. Legionis Magno-Varadini constitutæ, Cap. domus æducat. super. Cassoviæ; i) in Italia et Illiria Capel. garn. nosoc. Mediolani, Capel. nosoc. Cremonæ, dto garn. Paduæ, dto Vincenzæ, dto Palmæ novæ, dto Venetiis, dto Piacencæ, dto Feraræ, dto Labaci, dto garn. nosoc. Tergesti (Triest) pro militaribus terrestrib. k) In Transsylvania Capel. garn. Caroliburgi. l) in Croatia, Slavonia, Dalmatia et in Banatu Capel. garn. Zaræ, dto Spalati, dto Ragusæ, dto Cattari, dto garn. nosoc. Petrovardini et Cap. præsid. Temessvari m) Pro Maritima Castrensi Superior marit. Tergesti, ac expositus Capellanus marit. Venetiis.

In pc. 3. ejusdem Informationis extensio potestatis dispensandi a 2. bannis definitur, nimirum Superiorum Castrens. extendatur solummodo ad metropolim, ubi resident, et ad denegatas dispensationes e parte aliorum extra residentiam Superioris degentium subsecutas; quare ad Superiores et Viennæ ad Ipsissimum Vicariatum Castrensem recursus moveri possunt. Militares extra sedem Superiorum Castrens. domicilantes petita pro consequenda a 2. proclamationibus dispensatione ad illorum Animarum Curatorem militarem facultate dispensandi pollentem promoveant, qui in Generalatu, ubi supplicantes habitant, constitutus et domicilio oratoris proximus est.

In pc 4. conceditur facultas dispensandi etiam a 3. quando mortis periculum in mora est, ac copulatio in lecto infirmæ partis suscipienda venit, cuiq. præter illos sub 1. et 2. adductos Sacerdotes militar. ad copulationem authorisato Capellano Castren. quo in casu semper uramentum manifestationis juxta Normam §. 39. Cod. civ. et §. 85. Instruct. pro judic. ecclesiast. in matrim. ab utroq. sponsorum excipiendum, atq. formula juramenti a sponsis, Sacerdote eodem ac persona militar. præsente subscripta, actis copulationis adjicienda præcipitur.

In 5. demum puncto demandatur dispensatoribus, quatenus in dispensat. Instrumento facultatem ab Apostol. Vicariatu Castr. sub 19. Maji 1857. N. 140 obtentam citent.

Hæc cuncta jam pro notitia Ven. Cleri, jam pro informatione nefors aliorum imprimenda curavimus.

E Consistorio Epp. Tarn. 23. Jul. 1857.

N. 2238.

Norma emittendi praevie vota simplicia et dein solemnia, nec non tempus pro tironibus Regularium praescribitur.

E litteris Eminentis. Cardinalis ac Archieppi Pragens. de Schwarcenberg Visitatoris Regularium Apost. de 3. Jul. 1857. ad Nos datis allegatisq. acclusis percepimus notitiam, quod SS. Dnus Noster Pius Papa IX. religiosorum Ordinum incremento prospecturus, ad probandam eorum, qui in aliquod Monasterium suscipiuntur, vocationem universis Superioribus regularium virorum facultatem concessit, ut Novitiatu tironum suorum peracto, non statim solemnium, sed prius simplicium votorum emissionom usque ad certam profitentium ætatem ab iisdem accipere vel exigere possint; deinde vero propter peculiaria adjuncta Imperii Austriaci voluntatem suam significavit, ut Monasteriorum hujus ditionis Superiores Regulares uti hac facultate revera debeant, et quidem juxta morem et praxim in isto Imperio jam inde a pluribus annis inductam i. e. Novitiatu legitime expleto statim vota simplicia emittantur et continuentur saltem per triennium, nec minus usque ad expletum annum ætatis vigesimum primum juxta usum Austriacum; hinc si triennio illo exacto annus vigesimus primus nondum completus foret, tempus requisitum addendum erit. Num professio solemnis aliquando ultra terminum etiam triennii et anni vigesimi primi (non diutius tamen quam ad finem anni vigesimi quinti) differenda sit, sententiæ Superiorum relinquitur, quorum est dignitatem professuri qualibet vice accuratissime examinare et dijudicare.

Quod pro informatione Ven. Cleri candidatorumq. Ordinum hisce communicandum esse statuimus.

N. 1885.

Collectio pro infelicibus incolis Bistricensibus commendatur.

Juxta Altum Rescriptum Exc. C. R. Provincial. Regiminis Cracov. d. 27. Maji a. c. N. 16459 urb. in Transsylvania Bistritz die 18 April a. c. incendio visitata deplorat conflagrationem 150 domorum et 207 ædificiorum æconomicorum, damnumq. 256634 Rh. CM. et idcirco 236 familiæ e cunctis Vastissimi Imperii provinciis desiderant auxilium quam citissimum. Ven. Clerus hisce denuo excitatur, quatenus collectionem quantocyus præsuscipiat, collectam pecuniam Ven. Offiis Dec. resp. transmittat, quæ ipam ad Exc. C. R. Cracov. Regimen indilate promovere satagent.

Josephus Alojsius,
Episcopus Tarnoviensis.

E Consistorio Episcopali,
Tarnoviae, die 20. Augusti 1857.
PAULUS PIKULSKI, Cancellarius.

Typis Anastasii Rusinowski, Tarnoviæ.